

WWF

STANOWISKO

2017

NADSZEDŁ CZAS ZMIAN: WSPÓLNA POLITYKA ROLNA POWINNA SŁUŻYĆ LUDZIOM I PRZYRODZIE

Rolnictwo jest ściśle związane z przyrodą. Prowadzone jest w oparciu o zdrowe zasoby naturalne i usługi ekosystemowe, które są źródłem utrzymania rolników oraz dobrobytu społeczeństwa. Jednocześnie, niezrównoważone praktyki rolnicze są istotnym czynnikiem utraty bioróżnorodności oraz degradacji środowiska. Konieczna jest zmiana w kierunku prawdziwie zrównoważonej produkcji żywności i rolnictwa, które służą ludziom i przyrodzie.

Instytucje UE oraz rządy krajów członkowskich powinny zmierzyć się w sposób odpowiedzialny z problemami środowiskowymi oraz społecznymi i spełnić wymagania przepisów krajowych, europejskich i międzynarodowych, takich jak Agenda 2030 na rzecz Zrównoważonego Rozwoju, czy porozumienie paryskie.

Obecna Wspólna Polityka Rolna (WPR) nie pozwala na spełnienie tych wymagań. WWF wzywa do dokonania poprawek w WPR w celu umożliwienia zmian w praktykach rolniczych, uwzględniając:

- 1. Ukierunkowane założenia programowe jako podstawę polityki rolnej.*
- 2. Spójność z innymi politykami UE, politykami globalnymi oraz poszerzenie struktury zarządzania.*

WPROWADZENIE

Rolnictwo jest częścią rozwiązania

Trzonem działalności rolniczej jest produkcja żywności, surowców i innych niezbędnych produktów. Ta produkcja w dużej mierze ukształtowała europejską przyrodę i krajobraz wsi. Zrównoważone rolnictwo jest kluczem do produkcji żywności w ramach zdolności produkcyjnych naszej planety, przy jednoczesnym zachowaniu podstawowych usług ekosystemowych z których korzysta, takich jak wysokiej jakości gleba, dostęp do czystej wody oraz obecność owadów zapylających. Te usługi ekosystemowe są niezbędne do uzyskania wysokiej jakości, zdrowej żywności i stanowią podstawę rozwoju silnej gospodarki obszarów wiejskich i lokalnych społeczności. Niemniej jednak, rynki zbytu nie zapewniają wystarczająco wysokich zysków ze zrównoważonej produkcji. Godziwe rynki zbytu i łańcuchy dostaw wraz ze zreformowaną polityką rolną są konieczne dla utrzymania bardziej zrównoważonych praktyk rolniczych oraz atrakcyjnej i obiecującej przyszłości dla rolników.

Konieczna jest reforma WPR obejmująca szereg niezbędnych zmian

Reforma WPR jest niezbędna w celu przejścia do modelu zrównoważonego rolnictwa w Europie, w którym UE wspierać będzie zdywersyfikowane, odporne na zmianę klimatu i wahania rynkowe gospodarstwa rolne. Gospodarstwa te będą mogły dostarczać zdrową żywność, chronić kapitał naturalny i usługi ekosystemowe dla przyszłych pokoleń. WPR powinna nagradzać rolników i przedsiębiorców, którzy chronią zasoby wodne, glebę, bioróżnorodność i przyczyniają się do tworzenia trwałego krajobrazu obszarów wiejskich. Jednocześnie polityka rolna powinna gwarantować poszanowanie dobrostanu zwierząt i zapobieganie negatywnym wpływom rolnictwa europejskiego na obszary pozaeuropejskie. Sprawiedliwa, skuteczna i efektywna polityka może zapewnić dostateczne wsparcie dla zrównoważonego rolnictwa i pomóc usunąć negatywne bodźce rynkowe. W tym celu należy wzmocnić wdrożenie zasady „zanieczyszczający płaci” oraz przeznaczyć pieniądze publiczne na zapewnienie dóbr i usług publicznych, jakimi jest życie w zdrowym środowisku i dostęp do zdrowej i wysokiej jakości żywności.

Obecna WPR nie odpowiada na stawiane przed nią wyzwania

Obecna WPR jest wynikiem priorytetów i instrumentów politycznych opracowanych z myślą o spełnieniu wyzwań ubiegłego wieku. Obowiązująca polityka rolna wspiera rolnictwo intensywne, wzmogłą presję na przyrodę i nadmierne wykorzystanie zasobów naturalnych, które są podstawą rolnictwa. Jednocześnie, inne systemy rolne, które dostarczają więcej dóbr i usług publicznych uległy marginalizacji. W chwili obecnej, ok. 80% nakładów wykorzystanych na dopłaty bezpośrednie trafia do 20% rolników w Europie. Aktualna polityka rolna nie spełnia wymagań społecznych i środowiskowych. Konieczna jest reforma WPR w celu spełnienia potrzeb rolników i społeczeństwa, ochrony naszej planety i zapewnienia zrównoważonej produkcji żywności w przyszłości.

POSTULATY WWF W ZAKRESIE ZMIAN W WPR PO ROKU 2020

1. Ukierunkowane założenia programowe jako podstawa polityki rolnej

Ukierunkowane założenia programowe muszą stanowić podstawę zreformowanej WPR. Muszą jasno określać cel każdej dopłaty lub działania politycznego. Wyniki tych działań powinny być mierzalne i wymierne względem określonych punktów odniesienia. Cele tych założeń powinny zawierać cele UE w odniesieniu do środowiska naturalnego, klimatu oraz ekologicznych i społeczno-ekonomicznych potrzeb obszarów wiejskich, jak również brać pod uwagę wpływ produkcji żywności rolnictwa na obszary pozaeuropejskie.

Trzon polityki rolnej powinien zostać przesunięty z obecnie stosowanego subsydiowania do uczciwych umów pomiędzy rolnikami a społeczeństwem. Poprzez staranne przygotowanie założeń programowych na poziomie krajowym i regionalnym oraz wspólne monitorowane ich wdrażania i wyników można w sposób właściwy dostosować priorytety na poziomie UE do każdego obszaru. W ramach programu, każde gospodarstwo byłoby nim objęte na mocy wieloletniej umowy, przy czym zwiększona została by skuteczność produkcji, ułatwiona kontrola, a spójność dopłat w ramach WPR poprawiłaby się. Przygotowanie i wdrażanie programów wymaga zarządzania partycypacyjnego na poziomie lokalnym, z udziałem rolników i innych interesariuszy (lokalne władze, organizacje pozarządowe itp.) w każdej fazie procesu.

Obecny system dopłat bezpośrednich powinien zostać zastąpiony alternatywnym systemem wynagradzającym zapewnienie dóbr i usług publicznych i wspierającym przejście do zrównoważonego rolnictwa. Alternatywny system umożliwiający prowadzenie zrównoważonych praktyk powinien opierać się o proste zasady rolno-środowiskowe, które wspierają i udoskonalają usługi ekosystemowe dla rolnictwa, takie jak kontrolowanie jakości gleby, dostępność i retencja wody, ochrona owadów zapylających oraz zastosowanie naturalnych środków do zwalczania szkodników. Taki system powinien również mieć na celu zminimalizowanie użycia surowców nieodnawialnych oraz przyczyniać się do łagodzenia i dostosowania się do zmian klimatu. Większość rolników powinna mieć dostęp do podstawowych dopłat za zrównoważone praktyki, podczas gdy bardziej ambitne zrównoważone działania powinny być dodatkowo wynagradzane, aby stworzyć prawidłowe bodźce w ramach spójnego programu. Takie zmiany w dopłatach bezpośrednich stanowiłyby zasadniczy przełom w polityce rolnej, ponieważ podstawowa produkcja rolna nie byłaby już jedynym wskaźnikiem sukcesu.

Właściwe ramy polityki rolnej objąć powinny nie tylko dopłaty w celu zachęcenia do prowadzenia określonych praktyk rolnych, ale również wsparcie inwestycji, szkoleń i usług doradczych, które stanowią wsparcie w okresie przejścia do rolnictwa zrównoważonego. Polityka powinna zawierać wsparcie dla rolnictwa w obszarach o wysokiej wartości przyrodniczej i obszarach Natura 2000, w uznaniu dla wniesionych korzyści ekologicznych, społecznych i środowiskowych, takich jak

ochrona i odbudowa bioróżnorodności lub utrzymanie produkcji żywności i środków do życia w oddalonych obszarach wiejskich. Konkretne systemy wsparcia oparte na wynikach będą niezbędne dla rolników zapewniających duże ilości dóbr i usług publicznych, jak na przykład tych ukierunkowanych na złożoną produkcję ekologiczną.

2. Spójność z innymi politykami UE, politykami globalnymi oraz poszerzenie struktury zarządzania

WPR musi być spójna z innymi politykami europejskimi. Należy również zwiększyć synergię z funduszami strukturalnymi i funduszami spójności w celu zapewnienia utrzymania obszarów wiejskich. Polityka rolna musi przyczynić się do pełnego wdrożenia i egzekwowania prawa w zakresie bioróżnorodności, zdrowia i środowiska, w tym Dyrektywy Ptasiej, Siedliskowej, Ramowej Dyrektywy Wodnej, Dyrektywy Azotanowej, Dyrektywy ramowej dotyczącej zrównoważonego stosowania pestycydów oraz Dyrektywy w sprawie krajowych poziomów emisji. To kluczowe prawodawstwo musi zostać lepiej zintegrowane z WPR w celu zapobiegania dotacji o niepożądanych skutkach. Rolnicy powinni otrzymać potrzebną pomoc i doradztwo, aby w pełni spełnić istniejące wymagania prawne i w wyniku odpowiednich zachęt poczynić następne kroki w kierunku zrównoważonego rolnictwa.

Głównym celem WPR winno być dopełnienie międzynarodowych umów zawartych przez UE. Polityka rolna powinna wspomagać osiągnięcie Celów Zrównoważonego Rozwoju, takich jak wdrażanie praktyk rolniczych przyjaznych środowisku, zrównoważone zarządzanie i skuteczne użycie surowców naturalnych, ograniczenie zanieczyszczeń i racjonalne zużycie wody, powstrzymanie degradacji gleby i utraty bioróżnorodności. Jednym z głównych celów zreformowanej WPR powinno być podjęcie działań na rzecz powstrzymania zmian klimatu, zgodnie z porozumieniem paryskim.

Ze względu na powiązania pomiędzy rolnictwem a innymi dziedzinami (przyroda i środowisko, żywność, zdrowie, woda, klimat, spójność regionalna, międzynarodowy handel i rozwój itp.), zarządzanie polityką rolną powinno obejmować szerszą reprezentację interesariuszy, również spoza rolnictwa. WPR powinna zostać przygotowana, uzgodniona, wdrożona i monitorowana razem z właściwymi organami władzy i decydentami. Przede wszystkim, fundusze dostępne w ramach WPR powinny być zarządzane w ścisłym porozumieniu z organami odpowiedzialnymi za ochronę środowiska, które powinny również brać udział w przygotowaniu polityki rolnej. Ponadto, w procesie decyzyjnym WPR należy uwzględnić szerokie i transparentne konsultacje społeczne, nie tylko na poziomie UE, ale także na poziomie krajowym i regionalnym.

Nasze zobowiązania

WWF zdecydowanie wspiera reformę Wspólnej Polityki Rolnej, wspomagającej tworzenie zrównoważonej produkcji żywności i chroniącej środowisko naturalne oraz zasoby planety. Nowa WPR powinna służyć rolnikom stosującym zrównoważone praktyki i społecznościom obszarów wiejskich, które odgrywają pierwszoplanową rolę w ochronie europejskiej przyrody.

WWF chroni środowisko, w którym żyjesz.

Naszą misją jest powstrzymanie dalszej degradacji środowiska naturalnego Ziemi i kształtowanie przyszłości, w której ludzie będą żyli w harmonii z przyrodą.